Riigikohus: tõendid peavad olema hinnatud igakülgselt

15. veebruar 2019

Riigikohtu kriminaalkolleegium tühistas tänase otsusega Tallinna ringkonnakohtu 2018. aasta 21. augusti süüdimõistva otsuse, mille järgi vägistas mees 8-aastase lapse ja pani toime sugulise iseloomuga teo täisealise raske vaimse alaarenguga kannatanu suhtes. Varem oli maakohus süüdistatava nendes tegudes tõendamatuse tõttu õigeks mõistnud. Riigikohtu arvates ei hinnanud ringkonnakohus kriminaalasja arutades tõendeid igakülgselt ja saatis seetõttu asja uueks arutamiseks ringkonnakohtule teises koosseisus.

Riigikohus ei välistanud ringkonnakohtu otsuse tühistamisega süüdistatava süüd. Tühistamise tingisid olulised eksimused tõendite hindamisel. Seega selgitas riigikohus tänase otsusega tõendite hindamise põhimõtteid, mida ringkonnakohus pidanuks otsuse tegemisel arvestama.

Esmalt märkis kolleegium, et ringkonnakohus ei pööranud lapseealise kannatanu ütluste usaldusväärsuse hindamisel tähelepanu mitmetele vasturääkivustele tema ütlustes ning sellele, et kannatanu andis juhtunu kohta erinevaid selgitusi eksperdile ja tunnistajatele. Ehkki kolleegium möönis, et ütluste andja vanusega saab loogiliselt selgitada teatud ebakõlasid tema ütlustes, ei ole selle põhjendusega võimalik eirata kõiki neid vastuolusid, millele viitas maakohus õigeksmõistvas otsuses.

Samuti selgitas kolleegium, et täisealise vaimse alaarenguga kannatanu ülekuulamisel on oluline arvestada tema arengutaseme ja vajadustega eritingimuste järele. Lisaks peab kohus hindama, kas vaimse alaarenguga kannatanu on võimeline tõepäraseid ütluseid andma. Kolleegiumi hinnangul käsitles ringkonnakohus kannatanu vaimset seisundit puudutavaid eksperdi järeldusi valikuliselt, kui ei arvestanud eksperdi arvamusega, et kannatanu ei ole oma psüühilise seisundi tõttu võimeline tõepäraseid ütluseid andma.

Seega otsustas riigikohus, et tõendite igakülgse hindamata jätmisega rikkus ringkonnakohus kohtuotsuse põhjendamise kohustust, mistõttu tühistas riigikohus ringkonnakohtu süüdimõistva otsuse. Kas süüdistatav tunnistatakse süüdi või jääb jõusse maakohtu õigeksmõistev otsus, arutab nüüd taas Tallinna ringkonnakohus.

OTSUS [1]

Susann Kivi
Riigikohtu pressiesindaja
+372 53 33 98 46
susann [dot] kivi@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-toendid-peavad-olema-hinnatud-igakulgselt

Lingid
[1] https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=1-18-1247/58